

DE ANDERE KANT VAN JEUGDPARTICIPATIE

EINDRAPPORTAGE

stadsdeel

× ZEE *burg*
×
×

STADSDEEL ZEEBURG
gemeente Amsterdam

G/99/43/04

Voorstel aan het Dagelijks Bestuur

Amsterdam, 19 oktober 1999

Onderwerp: Beleidsvisie Jeugdparticipatie

Aan het Dagelijks Bestuur,

Inleiding

Stadsdeel Zeeburg heeft de afgelopen jaren extra aandacht besteed aan de ontwikkeling van het jeugdbeleid. Vanuit haar regievoerende rol heeft het stadsdeel in 1997 een bestuurlijk organisatorisch kader uitgebracht, het Beleidskader "Zorg voor de jeugd in Zeeburg". Hierin staan onder andere het hoofddoel, afgeleide doelen en een aantal speerpunten voor het jeugdbeleid benoemd.

Een van deze speerpunten is jeugdparticipatie. Daarbij zijn de volgende argumenten aangevoerd:

- Door participatie kan het zelfbeeld van jongeren positief versterkt worden en kunnen belangrijke vaardigheden getraind worden;
- Participatie vergroot de sociale en maatschappelijke binding van jongeren;
- Participatie levert een bijdrage aan de kwaliteit van het aanbod en probleemoplossend vermogen van veldpartijen en overheid.

Ter nadere uitwerking is een werkgroep ingesteld, waarin vertegenwoordigers deelnamen van het College Beroepsonderwijs Zeeburg, Stichting Welzijn Zeeburg, MDSO en stadsdeel. Deze werkgroep is op zoek gegaan naar een aanpak waarin duidelijkheid verkregen kan worden over wat jeugdparticipatie inhoudt en wat betrokken partijen (jongeren, instellingen, overheid) gezamenlijk als de kern van jeugdparticipatie beschouwen. Daarin staat niet zozeer de vorm centraal, maar meer het ontwikkelingsproces naar een houding/denkwijze waarin jeugdparticipatie verankerd is. Dit uitgangspunt is verwerkt in een projectvoorstel, dat de naam heeft gekregen 'De andere kant van jeugdparticipatie'.

Van de Dienst Welzijn Amsterdam is voor de uitvoering van het project een subsidiebijdrage ontvangen uit het budget Stedelijk Innovatieprojecten 1998.

Het project "De andere kant van jeugdparticipatie" is in samenwerking met Van Dijk, Van Soomeren en partners uitgevoerd in 1998/1999. Aan het project is deelgenomen door jongeren en volwassenen die in hun werk met jongeren uit Zeeburg te maken hebben.

Het project heeft mede geleid tot een methodiekbeschrijving voor jeugdparticipatie. Deze methode zal worden opgenomen in de zogenaamde "Toolbox Jeugdparticipatie" van Stichting Alexander, zodat ook andere stadsdelen of gemeenten gebruik kunnen maken van de opgedane ervaringen en resultaten.

De projectopzet en -uitvoering staan beschreven in de bijgevoegde "Eindrapportage van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie'".

In dit voorstel wil ik mij beperken tot mijn *visie* op jeugdparticipatie en concrete activiteiten ten aanzien van de verdere vormgeving van jeugdparticipatie in Zeeburg. Uiteraard is hierbij rekening gehouden met de resultaten van het project.

Visie op jeugdparticipatie

Ik onderschrijf het belang van jeugdparticipatie als speerpunt van jeugdbeleid.

Jongeren voelen zich betrokken bij hun leefomgeving en hebben interesse in zaken die met deze leefomgeving te maken hebben. Echter, de wijze waarop ze veelal worden betrokken en aangesproken sluit dikwijls niet aan bij hun verwachtingen.

Participatie gericht op 'activiteiten/ doen' blijken aantrekkelijker dan praten over 'abstracte beleidsterreinen'. De resultaten van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' geeft mijns inziens echter voldoende handreikingen hoe jongeren actief betrokken kunnen worden bij (beleids)processen die hun leefwereld raken.

Invalshoeken

Het belang van jeugdparticipatie kan vanuit twee invalshoeken worden benaderd.

Eerst is er de sociaal-pedagogische invalshoek: jeugdparticipatie is van belang voor de ontwikkeling van opgroeiende jeugd; de ervaring dat "meedenken en meepraten" bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving, levert de jongeren nieuwe ervaring en kennis op en vergroot het zelfvertrouwen en het gevoel van "erbij horen" bij de jongeren.

Daarnaast is er een bestuurlijke invalshoek: overheden, maar ook maatschappelijke instellingen en organisaties, hebben profijt van jeugdparticipatie. Jongeren kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de buurt. Door hen te betrekken bij ontwikkelingen op dit gebied, (door het laten meedenken/meepraten over beleidsplannen of concrete activiteitenaanbod in de buurt), wordt een breder draagvlak gecreëerd: De betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid wordt vergroot en er ontstaan nieuwe ideeën vanuit de invalshoek van de jongeren.

Jeugdparticipatie op lokaal niveau

Veel lokale politici staan positief tegenover het betrekken van jeugd bij het lokale beleid.

Jeugdparticipatie past in het streven om het lokale bestuur dichterbij de burger te brengen.

Bovendien komt jeugdparticipatie tegemoet aan democratische principes.

Zoals echter ook gebleken is tijdens de uitvoering van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' vraagt het actief inzetten op jeugdparticipatie en het inbedden van jeugdparticipatie in de algemene werkwijze ook het een en ander.

Allereerst een andere opstelling van alle volwassenen die in hun werk met jeugd te maken hebben. Jeugd moet niet gezien worden als object van beleid of als bron van overlast of zorg, maar als serieus te nemen partner in beleids- en uitvoeringsprocessen: praten *over* de jeugd moet plaats maken voor praten *met* de jeugd.

Daarnaast dient het betrekken van de jeugd bij beleidsprocessen/activiteitenontwikkeling die betrekking hebben op of raken aan hun leefwereld, zich te verbreden tot alle sectoren en disciplines binnen de stadsdeelorganisatie. De ideeën, wensen en vragen van de jeugd beperken zich niet tot het terrein van (jeugd)welzijn!

Ook de maatschappelijke instellingen en organisaties in het stadsdeel zijn belangrijke partners.

Zij hebben een groot bereik onder de jeugd en zijn daarmee, zoals ook uit het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' is gebleken, belangrijke intermediairs tussen de lokale overheid en de jongeren. Daarnaast hebben de maatschappelijke organisaties ook binnen hun eigen structuren de verantwoordelijkheid vorm te geven aan jeugdparticipatie in hun beleidsontwikkeling en activiteitenaanbod.

Plan van aanpak jeugdparticipatie

Vormgeving van jeugdparticipatie is een proces. De bovenbeschreven beleidsvisie, ondersteund door de resultaten van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie', is een goede basis om dit proces in te gaan.

Om ervoor te zorgen dat jeugdparticipatie een optimale kans krijgt is het van belang

- de beleidsvisie en projectresultaten breed onder de aandacht te brengen
- om de betrokkenheid van de jeugd te behouden
- om de betrokkenheid van de verschillende sectoren van de lokale overheid te behouden
- om de betrokkenheid van de maatschappelijke instellingen en organisaties te behouden

Beleidsvisie en projectresultaten breed onder de aandacht brengen

- De eindrapportage van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' alsmede deze notitie zal breed verspreid worden onder de deelnemers aan het project, jongeren, instellingen en organisaties, sectoren van de stadsdeelorganisatie en andere geïnteresseerden.
- De 'Spelregels voor jeugdparticipatie' zoals die voortgekomen zijn uit het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' zullen toegezonden worden aan alle instellingen en organisaties waar jeugd en jongeren komen.
- Aan deze instellingen/organisaties zal gevraagd worden deze Spelregels op een duidelijk zichtbare plaats op te hangen, zodat voor iedereen duidelijk is dat de Spelregels voor jeugdparticipatie binnen de instelling/organisatie van toepassing zijn.

Betrokkenheid van de jeugd behouden

- Omdat de jeugd zich snel ontwikkelt zullen er steeds nieuwe groepen jeugd en jongeren voor participatieactiviteiten gemobiliseerd moeten worden. Om dit te bereiken moet jeugdparticipatie breed uitgezet worden. Jongeren(organisaties) zullen mede verantwoordelijk gemaakt worden voor de continuering van participatieactiviteiten (ouderen zijn een voorbeeld voor de jongeren).
- Ook zullen goede initiatieven van jongeren op het gebied van jeugdparticipatie nadrukkelijk onder de aandacht gebracht worden van allen die betrokken zijn bij de jeugd in Zeeburg.
- Medio 2000 zal er een terugkomdag georganiseerd worden voor de jongeren die hebben deelgenomen aan het project 'De andere kant van jeugdparticipatie', waarbij zij aan kunnen geven wat het project en de daaruit voortkomende initiatieven naar hun mening heeft opgeleverd.

Betrokkenheid van de verschillende sectoren van de lokale overheid behouden

- Alle sectoren zal gevraagd worden de intentie onderschrijven om in hun beleids- en uitvoeringsprocessen rekening te houden met (de belangen van) de jeugd. Het toetsen op mogelijkheden voor jeugdparticipatie dient daarbij een vast onderdeel te zijn.
- Bij lopende projecten binnen de stadsdeelorganisatie (o.a. 3 PleinenPlan, Voorbereiding 100 jaar Indische Buurt) zal expliciet aandacht besteed worden aan actieve participatie van jongeren.
- Vanuit de portefeuille jeugdbeleid zal aan de sectoren jaarlijks de vraag voorgelegd worden op welke wijze zij hebben bijgedragen aan de vormgeving van jeugdparticipatie in Zeeburg en wat de resultaten daarvan zijn..

Betrokkenheid van de maatschappelijke instellingen en organisaties behouden

- Om de instellingen betrokken te houden zal jeugdparticipatie een plaats krijgen binnen de subsidierelatie. Het betrekken van de jeugd bij de activiteitenplanning zal onderdeel worden van de subsidievoorwaarden.
- Ideeën, initiatieven en experimenten die vanuit het veld aangedragen worden en die de jeugdparticipatie kunnen versterken zullen gestimuleerd worden.
- Ook aan de instellingen en organisaties zal gevraagd worden in hun jaarlijkse verslaglegging specifiek aandacht te besteden aan de wijze waarop zij hebben bijgedragen aan de vormgeving van jeugdparticipatie en wat de resultaten daarvan zijn.

- Separaat aan de 'terugkomdag' voor jongeren zal ook aan de volwassenen die betrokken waren bij het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' gevraagd worden naar hun ervaringen na beëindiging van het project.

Jeugdparticipatieprijs Zeeburg

Om de uitwerking en inbedding van jeugdparticipatie extra te stimuleren stel ik voor om met ingang van het jaar 2000 een Jeugdparticipatieprijs Zeeburg in te stellen. Het gaat daarbij om beloning van de drie beste initiatieven die ontwikkeld of uitgevoerd zijn om de jeugdparticipatie in het stadsdeel te versterken. De prijzen bestaan uit een geldbedrag van respectievelijk f 2.000, f 1.000 en f 500, door de winnaars te besteden aan een doel dat de jeugd in Zeeburg ten goede komt. Met de organisatie van een feestelijke uitreiking van de prijzen is een bedrag van f 1.000 gemoeid.

Jongeren Informatie Punt

Naar aanleiding van de door jongeren geuite wens tijdens het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' zal nog nader uitgezocht worden of het mogelijk is een Jongeren Informatie Punt binnen de stadsdeelorganisatie te realiseren.

Bij het integraal Plan van aanpak Jeugdbeleid, dat u binnen enkele maanden aangeboden zal worden, zal ik hierop terug komen.

Gevraagd besluit

Op grond van het bovenstaande acht ik het zeer van belang om op korte termijn de jeugdparticipatie in Zeeburg een extra stimulans te geven en verzoek ik u in te stemmen met het beschikbaar stellen van een bedrag ad f 4.500 voor het instellen van een Jeugdparticipatieprijs Zeeburg (f 3.500) en het organiseren van een feestelijke uitreiking van de prijzen (f 1.000). Dekking van de kosten voor de eerste prijsuitreiking (f 4.500) kan gevonden worden in het Jeugdfonds, middels bijbehorende wijziging van de begroting.

Wijkwethouder Welzijn,

Nesip Can

STADSDEEL ZEEBURG
gemeente Amsterdam

G/99/

dinsdag 19 oktober 1999

Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Zeeburg:

gezien het voorstel Beleidsvisie Jeugdparticipatie van de wijkwethouder Welzijn en overwegende, dat jij met deze notitie instemt, de daarin aangegeven motivering overneemt en hier als ingelast beschouwt;

overwegende dat de stadsdeelraad op 22 april 1997 heeft ingestemd met het in de notitie Jeugdbeleid geformuleerde beleidskader en met de bestemming van het resterende bedrag van het Jeugdfonds door het Dagelijks Bestuur, onder goedkeuring van de commissie Welzijn c.a.;

gelet op de eindrapportage van het project "De andere kant van jeugdparticipatie";

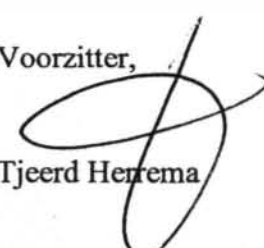
B E S L U I T:

- I akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een bedrag ad f 4.500 voor de Jeugdparticipatieprijs 2000 (f 3.500) en de organisatie van de prijsuitreiking (f 1.000);
- II de kosten van het onder I genoemde project te dekken uit het Jeugdfonds;
- III akkoord te gaan met de hiermee gepaard gaande begrotingswijziging nummer 20.

Secretaris,

Remier van der Wiele

Voorzitter,

Tjeerd Herrema

**Eindrapportage van het project
'De andere kant van jeugdparticipatie'**

Stadsdeel Zeeburg, afdeling Publiek
i.s.m. Van Dijk, Van Someren en Partners
september 1999

Methodiekbeschrijving van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie'

INHOUDSOPGAVE

		pag.
DEEL I		
1	Aanleiding en gekozen opzet	
	1.1 Aanleiding	3
	1.2 Gekozen opzet	3
2	Werving en uitnodiging deelnemers	5
3	Locatie en tijdstip	6
4	De werkwijze	
	4.1 Voorbereiding en informatie	6
	4.2 Groepsbijeenkomsten	6
	4.3 Slotbijeenkomst	8
5	Taakverdeling tussen beleidsmedewerker Jeugd van het stadsdeel en de externe begeleiders	8
6	Opbrengst voor Jeugdparticipatie	9
7	Conclusies en aanbevelingen	9
DEEL II	Spelregels voor jeugdparticipatie in Zeeburg	11
DEEL III	Met dank aan...	12
BIJLAGEN		
Bijlage 1	Flyer	13
Bijlage 2	Inhoud van de werkmap	
	2.1 Uitnodigingsbrief voor de jongeren	14
	2.2 Uitnodigingsbrief voor de volwassenen	15
	2.3 Agenda	17
	2.4 Deelnemerslijst	18
	2.5 De drie situatiebeschrijvingen	19

DEEL I

Methodiekbeschrijving van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie'

1 Aanleiding en gekozen opzet

1.1 Aanleiding

Het bestuur van Stadsdeel Zeeburg heeft in 1996 besloten extra aandacht te geven aan de ontwikkeling van het jeugdbeleid. Een startconferentie is gehouden in oktober 1996, waaraan door 60 mensen die betrokken zijn bij jeugd(beleid) in Zeeburg is deelgenomen. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het beleidskader 'Zorg voor de Jeugd in Zeeburg', waarin onder andere het hoofddoel en een aantal speerpunten zijn benoemd.

Een van deze speerpunten is jeugdparticipatie. Argumenten daarvoor zijn:

- Door participatie kan het zelfbeeld van jongeren positief versterkt worden en kunnen belangrijke vaardigheden getraind worden;
- Participatie vergroot de sociale en maatschappelijke binding van jongeren;
- Participatie levert een bijdrage aan de kwaliteit van het aanbod en probleemoplossend vermogen van veldpartijen en de overheid.

Ter nadere uitwerking van het speerpunt is een werkgroep jeugdparticipatie ingesteld waaraan vertegenwoordigers deelnamen van College Beroepsonderwijs Zeeburg, Stichting Welzijn Zeeburg, MDSO en het stadsdeel. Tijdens de bijeenkomsten van deze werkgroep is gezocht naar de kern van jeugdparticipatie.

Veel instellingen en overheden geven jeugdparticipatie vorm door projecten, jongerenpanels of jeugdgemeenteraden. In veel gevallen sluit de invulling daarvan niet aan bij de leefwereld van jongeren en/of worden ze niet ingebed in de structuur van een organisatie of instelling: het blijven 'excursies' naar jeugdparticipatie.

De werkgroep is op zoek gegaan naar een aanpak waarin duidelijkheid verkregen kan worden over wat jeugdparticipatie inhoudt en wat betrokken partijen (jongeren, instellingen, overheid) gezamenlijk als de kern van jeugdparticipatie beschouwen. Daarbij staat niet zozeer de vorm centraal maar meer het ontwikkelingsproces naar een houding/wijze van denken waarin jeugdparticipatie verankerd is.

1.2 Gekozen opzet

Jongeren en de volwassenen die in hun werk met jongeren te maken hebben, zouden de gelegenheid moeten krijgen om samen na te denken en te praten over wat jongeren en volwassenen zouden moeten doen of hoe ze zouden moeten handelen om te kunnen zeggen dat er op een goede wijze rekening gehouden wordt met (de belangen van) jongeren.

De beleidsmedewerker Jeugd van stadsdeel Zeeburg heeft samen met een medewerkster van onderzoeksbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners het projectvoorstel 'De andere kant van jeugdparticipatie' geschreven. Dit voorstel is ingediend bij de Dienst Welzijn van de gemeente Amsterdam en kwam in aanmerking voor een bijdrage uit het budget stedelijk innovatiebeleid 1998.

In de opzet van het project 'De andere kant van jeugdparticipatie' zijn gezamenlijke bijeenkomsten gepland met jongeren, vertegenwoordigers van scholen, welzijnsinstellingen, politie en jeugdzorg, politici en ambtenaren.

In die bijeenkomsten wordt over jeugdparticipatie gesproken aan de hand van situatiebeschrijvingen die betrekking hebben op elementen van jeugdparticipatie. Het zijn beschrijvingen van concrete situaties, ontleend aan gebeurtenissen in het stadsdeel Zeeburg, waarin jongeren en volwassenen bepaalde keuzes kunnen maken (zie bijlage 2.5).

De deelnemers aan de bijeenkomst worden geprikkeld tot een actieve inbreng, gericht op het analyseren van de voorbeeldsituaties en het benoemen van kansen en voorwaarden voor jeugdparticipatie.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de gekozen opzet van het project zijn:

- De beleidsmedewerker Jeugd van stadsdeel Zeeburg en twee adviseurs van DSP zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het project.
- Er worden 5 bijeenkomsten georganiseerd, met steeds een aantal weken ertussen zodat bezinning op en tussentijdse bijstelling van het project mogelijk is.
- De bijeenkomsten zelf zijn een oefenplaats waar volwassenen en jongeren met elkaar praten over situaties die raken aan de leefwereld en behoeften van jongeren en de wijze waarop jongeren daarbij betrokken worden.
- Per bijeenkomst wordt een gevarieerde groep deelnemers uitgenodigd, steeds 6 volwassenen van verschillende instellingen en organisaties, en 5 tot 6 jongeren.
- De volwassenen zijn werkzaam in stadsdeel Zeeburg en hebben in hun functie te maken met jongeren.
- De jongeren zijn tussen de 14 en 18 jaar oud en wonen in het stadsdeel of brengen er een groot deel van hun tijd door (school of vrije tijd).
- De jongeren worden rechtstreeks benaderd door contactpersonen van organisaties en instellingen uit het stadsdeel.
- De bijeenkomsten worden gehouden in het stadsdeelhokantoor, tijdens 'kantooruren', de jongeren krijgen, na overleg met de leerplichtambtenaar, officieel vrijstelling van een aantal lessen.
- Alle deelnemers zijn gelijkwaardig en worden gevraagd aan de hand van de situatiebeschrijvingen hun eigen gedachten en meningen over jeugdparticipatie in te brengen.
- Voorafgaand aan een bijeenkomst worden de jongeren en hun contactpersoon tijdens een korte bijeenkomst geïnformeerd over de bedoeling van de bijeenkomsten.
- De jongeren krijgen na deelname aan een bijeenkomst een cadeaubon.

- Na elke bijeenkomst neemt de beleidsmedewerker Jeugd (telefonisch) contact op met de deelnemers en vraagt wat zij ervan vonden en welke suggesties zij hebben voor verandering/verbetering.
- De vijfde bijeenkomst is een afsluitende bijeenkomst waarvoor alle jongeren en een deel van de volwassenen uitgenodigd worden om de opbrengst van de verschillende bijeenkomsten te bespreken en afspraken voor de toekomst te maken.
- Het project moet leiden tot spelregels waarin een gezamenlijke visie op jeugdparticipatie tot uitdrukking komt.

Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in de volgende paragrafen, waarin achtereenvolgens aandacht besteed wordt aan:

- werving en uitnodiging deelnemers (paragraaf 2);
- keuze van locatie en tijdstip (paragraaf 3);
- werkwijze en gebruikt materiaal (paragraaf 4);
- taakverdeling beleidsmedewerker Jeugd van het stadsdeel en externe begeleiders (paragraaf 5).

2 Werving en uitnodiging deelnemers

Via de welzijns- en onderwijsinstellingen in het stadsdeel zijn 6 personen benaderd in verband met het werven en uitnodigen van jongeren. Deze contactpersonen zijn door de beleidsmedewerker Jeugd van het stadsdeel over het project geïnformeerd. Zij hebben vervolgens jongeren benaderd voor deelname aan een van de bijeenkomsten.

Informatie over het doel en het tijdstip van de bijeenkomsten is kort uiteengezet in een flyer (zie bijlage 1). Deze flyer is door de verschillende contactpersonen gebruikt bij het benaderen van de jongeren.

Negentien jongeren hebben daadwerkelijk deelgenomen aan de bijeenkomsten.

Bij het uitnodigen van de volwassenen is anders te werk gegaan. Bij de samenstelling van de groep is steeds zoveel mogelijk rekening gehouden met een inbreng uit de volgende invalshoeken.

- welzijnsinstelling,
- onderwijs,
- jeugdhulpverlening,
- politie/stadswacht,
- stadsdeel,
- verschillende politieke partijen

Er is een lijst opgesteld met namen van mogelijke deelnemers. Deze personen zijn benaderd door de beleidsmedewerker Jeugd van het stadsdeel. Als zij bereid werden gevonden om deel te nemen, kregen zij een werkmap toegestuurd met daarin de benodigde informatie (zie paragraaf 4.1).

De bereidheid tot deelname was groot, 23 volwassenen van verschillende organisaties en instellingen hebben daadwerkelijk deelgenomen aan de bijeenkomsten.

3 Locatie en tijdstip

De bijeenkomsten zijn gehouden in de Raadzaal van het stadsdeelkantoor. Daar wordt het belang onderstreept van de ontmoeting tussen jongeren en volwassenen. Tevens kan dit voor jongeren de drempel naar het stadsdeelkantoor verlagen.

De bijeenkomsten zijn 's ochtends of 's middags gehouden, niet 's avonds. Daarmee is een gelijkwaardige tijdsinvestering nagestreefd. Op deze manier kan iedere deelnemer 'in werktijd' aan het project deelnemen. De jongeren zijn voor een aantal lessen vrijgesteld van school. Daarvoor heeft de beleidsmedewerker Jeugd van het stadsdeel zowel toestemming gevraagd aan de betreffende onderwijsinstelling als aan de leerplichtambtenaar.

4 De werkwijze

4.1 Voorbereiding en Informatie

Vorbereidingsbijeenkomst

Ongeveer twee weken voorafgaand aan een gezamenlijke bijeenkomst van volwassenen en jongeren zijn de jongeren en hun contactpersoon uitgenodigd voor een korte bijeenkomst ter voorbereiding op de groepsbijeenkomst. Tijdens deze voorbereiding is aandacht besteed aan:

- onderlinge kennismaking (wie ben je, waar woon je en wat voor activiteiten doe je in het stadsdeel?);
- informatie over het stadsdeelkantoor (functie, kennen jongeren het kantoor?) en de ruimte waar de bijeenkomsten gehouden worden (Raadzaal; concrete voorbeelden van hier genomen beslissingen die iets met jongeren te maken hebben);
- informatieuitwisseling over het begrip jeugdparticipatie (is er wel eens iets gebeurd of veranderd waarbij je dacht: 'mij is niks gevraagd');
- informatie over het doel van de bijeenkomsten in het stadsdeel;
- bespreking van de inrichting en het gebruik van de ruimte waarin de bijeenkomsten plaatsvinden (in welke opstelling willen jongeren hier straks met volwassenen praten: 'de tafelschikking').

Werkmap

Ter voorbereiding op de groepsbijeenkomsten is een werkmap samengesteld die een week van tevoren aan alle deelnemers is toegezonden. In deze werkmap bevond zich een brief met daarin een korte uitleg over de bedoeling van de bijeenkomsten, drie situatiebeschrijvingen, een lijst met de namen van de deelnemers, en de agenda (zie bijlage 2.3).

4.2 Groepsbijeenkomsten

Werkwijze

In de groepsbijeenkomsten is gewerkt aan de hand van drie situatiebeschrijvingen, die ontleend zijn aan de praktijk in het stadsdeel; het zijn

'alledaagse' situaties waarin iets ontbreekt dat essentieel is voor jeugdparticipatie (zie bijlage 2.5). Aan de hand van deze situaties zijn vragen aan de orde gesteld als: wat is hier aan de hand, hoe kan het anders/beter. Na de bespreking van een situatie is steeds de vraag aan de orde gesteld welke 'spelregels' voor jeugdparticipatie hier uit gehaald kunnen worden.

Situatiebeschrijvingen

In de eerste situatiebeschrijving ligt de nadruk op de vraag: wat is er aan de hand?

Besproken wordt hoe verschillend personen de gebeurtenis in het voorbeeld zien. Wordt het als een incident gezien of als een signaal waaraan vervolgens iets gedaan kan worden? Hoe een probleem gezien wordt, heeft gevolgen voor de oplossingen die gezocht worden.

De tweede situatiebeschrijving gaat een stap verder. Er wordt een oplossingsrichting gekozen. Wat is daarover op te merken? Zijn er andere oplossingsrichtingen mogelijk en welke inzet vraagt dat van betrokkenen?

In het derde voorbeeld wordt de vraag gesteld wat de verantwoordelijke instelling moet doen om op een goede manier jongeren bij een proces te betrekken. Bij de bespreking van deze derde situatie worden 'de spelregels voor jeugdparticipatie' die tijdens de bespreking van de eerste twee situaties naar voren zijn gekomen gebruikt.

Evaluatie

De beleidsmedewerker Jeugd heeft ongeveer een week na elke bijeenkomst (telefonisch) contact opgenomen met de deelnemers en gevraagd wat zij vonden van de werkwijze, de deelnemers, de locatie, de opbrengst en dergelijke.

Indien daar aanleiding toe zou zijn kon zo de gekozen werkwijze nog bijgesteld/ verbeterd worden.

De reacties, zowel van de jongeren als de volwassenen, waren positief. Jongeren gaven aan niet vaak op een degelijke wijze met volwassenen gesproken te hebben. Zij voelden zich serieus genomen in hun mening over bepaalde situaties. Ook gaven zij aan nu beter te weten wat zij zelf zouden kunnen doen om hun mening te kunnen laten horen. De behoefte aan een "contactpersoon voor jongeren" bij een grote organisatie als het stadsdeel kwam een aantal keren naar voren.

Ook voor een aantal volwassenen was een degelijke directe manier van overleg met jongeren inspirerend. Het aantal deelnemende jongeren per bijeenkomst had, wat de volwassenen betreft, groter mogen zijn. Opvallend was dat de voorgelegde situatiebeschrijvingen door alle deelnemers in de uitwerking vertaald werden naar concrete situaties in de buurt.

Over en weer was er sprake van respect voor ieders inbreng. Allen waren van mening dat het project slechts een start betekent. De resultaten van de bijeenkomsten zouden een vervolg moeten krijgen om jeugdparticipatie daadwerkelijk vorm te geven

De reacties hebben niet geleid tot wezenlijke veranderingen in de projectopzet.

4.3 Slotbijeenkomst

Vorbereiding en informatie

Na vier bijeenkomsten met steeds verschillende deelnemers zijn alle jongeren en een deel van de volwassenen uitgenodigd voor een slotbijeenkomst, waarin de opbrengst van de verschillende bijeenkomsten besproken kon worden en afspraken voor de toekomst gemaakt konden worden.

Zeven jongeren en vijf volwassenen zijn op de uitnodiging ingegaan.

De spelregels die in de vier bijeenkomsten zijn vastgesteld, zijn in een overzicht bij elkaar gezet en toegestuurd aan de deelnemers van de slotbijeenkomst.

Werkwijze

Na een korte terugblik op de groepsbijeenkomsten en hoe de deelnemers die ervaren hebben, is aan de deelnemers gevraagd of zij recent nog situaties zijn tegengekomen waarin wel of juist geen rekening is gehouden met de spelregels die tijdens de verschillende bijeenkomsten waren benoemd.

Vervolgens is met de deelnemers het overzicht van de spelregels doorgenomen. Daarbij zijn de volgende vragen gesteld:

- zijn de genoemde spelregels duidelijk genoeg?
- kunnen er spelregels samengevoegd worden?
- is het overzicht van de spelregels volledig?
- wat zijn de belangrijkste spelregels en welke zijn minder belangrijk?

Uiteindelijk resteerde een lijst met spelregels die aangemerkt kan worden als de 'collectieve opbrengst'. Deze lijst met spelregels is opgenomen in deel II van de rapportage.

5 Taakverdeling tussen beleidsmedewerker Jeugd van het stadsdeel en de externe begeleiders

De taken tussen de beleidsmedewerker Jeugd en de externe begeleiders waren als volgt verdeeld

• Projectaanvraag	gezamenlijk
• Vorbereiding opzet en werkwijze	gezamenlijk
• Uitwerken opzet en werkwijze	DSP
• Uitnodigen deelnemers	stadsdeel
• Uitvoering bijeenkomsten	gezamenlijk
• Verslaglegging bijeenkomsten	DSP
• Evaluatie bijeenkomsten	stadsdeel
• Afronding/eindrapportage	gezamenlijk
• Logistiek	stadsdeel

6 Opbrengst voor jeugdparticipatie

De opbrengst van de vijf bijeenkomsten is:

- Volwassenen werkzaam bij instellingen en organisaties in Zeeburg en jongeren hebben zich gezamenlijk gebogen over mogelijkheden en kansen voor jeugdparticipatie (de bijeenkomsten als oefenplaats);
- Dit heeft geleid tot een lijst met spelregels 'op maat' die in instellingen en organisaties en door jongeren gebruikt kunnen worden bij verdere vormgeving van jeugdparticipatie;
- Er is een netwerk van volwassenen en jongeren gevormd die voor vervolgactiviteiten (verdere vormgeving/uitvoering jeugdparticipatie) aangesproken en betrokken kunnen worden.

Mede op basis van de projectresultaten wordt door het stadsdeel een visie geformuleerd ten aanzien van het thema jeugdparticipatie.

7 Conclusies en aanbevelingen

Op grond van de tijdens het project opgedane ervaringen en de onder paragraaf 1.2 genoemde uitgangspunten komen we tot de volgende conclusies en aanbevelingen voor de methodiek van het project "De andere kant van jeugdparticipatie".

1. Het is van belang na te denken over het moment waarop jongeren bij het project worden betrokken. Overwogen kan worden de jongeren al in een vroeger stadium bij de projectvoorbereiding te betrekken (bijvoorbeeld voor het maken van de situatiebeschrijvingen) om zodoende de aansluiting tussen de belevingswereld van de jongeren en het project nog verder te vergroten
2. Het belang van contactpersonen om jongeren te bereiken is onmisbaar gebleken. Zij kennen de jongeren en de jongeren hebben vertrouwen in hen. De contactpersonen spelen een belangrijke rol in de werving en begeleiding van de jongeren tijdens de bijeenkomsten.
3. Aanbevolen wordt al vanaf de werving te streven naar een evenwichtige verdeling van de deelnemers (jongeren en volwassenen) naar afkomst (allochtoon/ autochtoon), opleiding/werksituatie, jongens/meisjes enz. *
4. Overwogen kan worden ook een aparte voorbereidingsbijeenkomst voor volwassen deelnemers te organiseren. Tijdens deze bijeenkomst zou onder meer aandacht besteed kunnen worden aan taalgebruik, houding, wijze van communiceren, het doel en de beoogde opbrengst van het project.
5. De teksten van de wervingsflyer en de uitnodigingsbrief voor jongeren moet afgestemd worden op de doelgroep.
6. De Raadzaal is een uitstekende locatie voor de bijeenkomsten gebleken in combinatie met de vraag aan jongeren hoe die ruimte tijdens de bijeenkomsten zo optimaal mogelijk benut kan worden.
7. Een tafelschikking om & om (jongere - volwassene - jongere) bleek het beste gespreksresultaat te geven. Blokvorming (volwassenen tegenover jongeren) wordt zo vermeden.

8. Aanbevolen wordt om het project in een korte tijdsspanne uit te voeren (maximaal twee maanden) om zo de betrokkenheid van de deelnemers bij het project vast te houden.
9. Door de uitvoerders van het project moet rekening worden gehouden met een aanmerkelijke tijdsinvestering in een korte periode, met name het opbouwen en onderhouden van contacten met de deelnemers vergt veel tijd.

* Er zijn ook redenen aan te voeren om in plaats van “gemengde bijeenkomsten” bijeenkomsten specifiek gericht op inbreng van allochtone meiden te organiseren.

Spelregels voor jeugdparticipatie in Zeeburg

- Iedereen moet op de hoogte zijn en blijven van deze spelregels en zich er ook aan houden, anders werkt het niet.

Volwassenen en jongeren moeten:

- eerlijk en duidelijk zijn tegen elkaar, naar elkaar luisteren en dingen waarmaken die ze beloven
- hun wensen en mogelijkheden naast elkaar leggen
- zich bewust zijn dat de kleding die ze dragen invloed heeft op hoe anderen hen benaderen en wat er van ze verwacht wordt

Instellingen en organisaties moeten ervoor zorgen dat ze:

- bereikbaar zijn voor jongeren (bij voorkeur een duidelijk aanspreekpunt voor jongeren)
- kijken naar oorzaken en kansen, en niet alleen reageren op incidenten en problemen
- goede informatie geven over hun plannen, en aangeven wat daarin belangrijk kan zijn voor jongeren, zodat jongeren kunnen meedenken en meedoen
- op de hoogte zijn van elkaars werkzaamheden en mogelijkheden en met elkaar samenwerken
- de jongeren voor wie ze iets willen doen ook bereiken, en gebruik maken van wat jongeren weten over hun buurt of hun omgeving
- jongeren en volwassenen gezamenlijk betrekken bij het beheren, verbeteren en veranderen van hun leefomgeving

Volwassenen moeten:

- 'ècht willen' als het om jeugdparticipatie gaat, en bereid zijn de eerste stap te zetten
- bedenken dat ze ook jong zijn geweest
- moeten vertrouwen hebben in wat jongeren kunnen en willen
- eenvoudige taal gebruiken zodat jongeren en volwassenen elkaar begrijpen

Jongeren moeten:

- samen actie willen ondernemen, en als ze dat nodig hebben ondersteuning zoeken bij volwassenen (het moet wel duidelijk zijn bij welke volwassene van welke organisatie of instelling ze daarvoor terecht kunnen)

DEEL III MET DANK AAN.....

Sereno
Germaine
Jerney
Salim
Dursun
Peggyta
Charitee
Hakima
Bouchra
Mourad
Fadua
Fatima
Zeneb
Hafsa
Nora
Yasmin
Neslihan
Hajar
Naïma

Erik van Druenen
Ordyo Cyrus
Mohammed Soussi
Marjon van der Ven
Rienk Huizenga
Nesip Can
Sibel Kocay
Eric Parmanand
Rien van der Vaart
Mustafa Ustalar
Jelte Koopmans
Semra Konya
Jan Huijsmans
Robert Udovicic
Lars Nanninga
Wim Kwantes
Anne Talman
Hatice Erdogan
Frank Spil
Halil Karaazlan
Jan Vermij
Charles van Veen
Ben Nassir

Lea Grubben en Gert Jan Slump (externe begeleiders van DSP)
Ankie Jongbloed (administratieve ondersteuning en vormgeving)

en de Dienst Welzijn Amsterdam voor de subsidiebijdrage voor dit project.

J E U G D P A R T I C I P A T I E
jongeren denken mee over eigen buurt en stadsdeel

Als je mee wilt praten over een goede samenwerking tussen de jeugd uit stadsdeel Zeeburg en de bestuurders van stadsdeel Zeeburg dan willen wij graag met jou verder praten.

- WIE** jongeren tussen 14 en 17 jaar
- WAT** meepraten over je eigen buurt
- WAAR** op het Stadsdeelnkantoor, Cruquiusweg 5
- WANNEER** voorbereiding op 17 maart 1999 om 15.00 uur
vervolg op 1 april 1999 's ochtends onder schooltijd
óf
op 22 april 1999 's ochtends onder schooltijd
- BELONING** een cadeaubon (als je 2 x geweest bent)
- INFORMATIE** Bij

stadsdeel

Postbus 380
1000 AJ Amsterdam

Telefoon 020 60 80 711
Telefax 020 69 41 936
Adres Cruquiusweg 5
Postbank 4594329

uw kenmerk

Aan de deelnemers van het project
"De andere kant van de jeugdparticipatie"

ons kenmerk

G/99/

behandeld door
Pam Verhoeff

doorkiesnummer
60 80 821

datum

14 april 1999

onderwerp

Beste

Na ons gesprek van 17 maart nodig ik je uit om deel te nemen aan een bijeenkomst over jeugdparticipatie op

**donderdag 22 april 1999 van 14.45 tot 17.30 uur,
in de raadszaal van het stadsdeelkantoor van Zeeburg,
Cruquiusweg 5**

Het lijkt soms wel of volwassenen zijn vergeten hoe het is om jong te zijn. Ze nemen vele beslissingen en houden dan vaak alleen rekening met hun eigen ideeën en wensen. Ook als het gaat om beslissingen waar jongeren mee te maken hebben. Meestal wordt er dan niet met de jongeren overlegd of naar hun mening gevraagd.

Stadsdeel Zeeburg wil bij het nemen van beslissingen beter rekening kunnen houden met de mening van jongeren. Daarvoor moeten jongeren en volwassenen samen nadenken om welke dingen het gaat bij jeugdparticipatie.

Ik ben daarom blij dat jij samen met andere jongeren en volwassenen, hierover mee wilt denken en praten, zodat bij het maken van plannen beter rekening gehouden kan worden met de mening van jongeren.

Deze keer vindt de bijeenkomst plaats na schooltijd. Overleg met je school en de leerplichtambtenaar over je deelname aan dit project heeft daarom niet plaatsgevonden.

Wat we van plan zijn deze ochtend, hebben we al in de voorbereidingsbijeenkomst besproken. We hopen dat het een zinvolle, maar ook leuke bijeenkomst wordt!

Met vriendelijke groet,

beleidsmedewerker
Pam Verhoeff

**bijlage 2.2 Uitnodigingsbrief voor
de volwassen deelnemers**

stadsdeel

× ZEE burg
×
×

Postbus 380
1000 AJ Amsterdam

Telefoon 020 60 80 711
Telefax 020 69 41 936
Adres Cruquiusweg 5
Postbank 4594329

uw kenmerk

ons kenmerk
G/99/

behandeld door
Pam Verhoeff

doorkiesnummer
60 80 821

datum
14 april 1999

Aan de deelnemers van het project
"De andere kant van de jeugdparticipatie"

onderwerp
uitnodiging

Geachte, heer, mevrouw,

Aansluitend op ons (telefoon)gesprek nodig ik u hierbij graag uit deel te nemen aan een
bijeenkomst in het kader van het project "De andere kant van jeugdparticipatie" op

**donderdag 22 april 1999 van 14.45 tot 17.30 uur,
in de raadszaal van het stadsdeelkantoor van Zeeburg,
Cruquiusweg 5**

Stadsdeel Zeeburg maakt ernst met jeugdparticipatie. Jeugdparticipatie is een van de
speerpunten van het jeugdbeleid, zoals dat in april 1997 is vastgesteld door de
stadsdeelraad. In eerste instantie is in Zeeburg een werkgroep Jeugdparticipatie ingesteld.
De leden van deze werkgroep zijn in het stadsdeel werkzaam op het terrein van
jeugdwelzijn en onderwijs. De leden van de werkgroep zijn tot de conclusie gekomen dat
eerst duidelijk dient te zijn wat eenieder onder jeugdparticipatie verstaat en als
mogelijkheden en kansen van jeugdparticipatie ziet. Van hieruit kan een beleidslijn op dit
gebied ontwikkeld worden.

Een aantal gemeenten/stadsdelen stellen een jeugd(gemeente)raad in of jongerenpanels
rond een bepaald onderwerp. Dikwijls sluit deze vorm niet aan bij de dagelijkse
leefwereld van de jongeren of blijft het bij een eenmalige activiteit.

De werkgroep Jeugdparticipatie is van mening dat het niet in eerste instantie om de vrom
gaat. Veeleer gaat het erom dat betrokken partijen (stadsdeel, instellingen én jongeren)
saemn op zoek gaan naar wat zij beschouwen als de kern van jeugdparticipatie.

Die bewustwording moet er toe leiden dat men een houding/denkwijze ontwikkelt waarin
jeugdparticipatie verankend is.

Dit standpunt is vrij nieuw in het denken over jeugdparticipatie. Het is door onderzoeks-
en adviesbureau Van Dijk, Van Soomeren en partners uitgewerkt tot het volgende
projectvoorstel.

Projectvoorstel

In stadsdeel Zeeburg worden in het voorjaar van 1999 vijf bijeenkomsten georganiseerd waarin over jeugdparticipatie wordt gesproken. Aan deze bijeenkomsten nemen steeds vier jongeren en zes volwassenen, die op grond van hun werk met de jongeren uit Zeeburg te maken hebben, deel.

Er worden een drietal situatiebeschrijvingen voorgelegd. De deelnemers worden uitgenodigd tot een actieve inbreng, gericht op het analyseren van de geschetste situaties en het benoemen van de mogelijkheden en voorwaarden van jeugdparticipatie.

De bijeenkomsten worden geleid door Gert Jan Slump en Lea Grubben van Van Dijk, Van Soomeren en Partners. Kort na de bijeenkomst zal door het stadsdeel telefonisch naar uw ervaring en suggesties geïnformeerd worden.

Stadsdeel Zeeburg heeft voor de uitvoering van dit project een subsidie gekregen van de gemeente Amsterdam. Op basis van de ervaringen in Zeeburg wordt een werkwijze ontwikkeld en beschreven die ook in andere stadsdelen en organisaties gebruikt kan worden.

Ik hoop u op 22 april a.s. te mogen begroeten.

Hoogachtend,

Pam Verhoeff
beleidsmedewerker jeugdbeleid

stadsdeel

x ZEE burg
x
x

DE ANDERE KANT VAN JEUGDPARTICIPATIE

AGENDA

Bijeenkomst in stadsdeelkantoor Zeeburg op 22 april 1999.

14.45 - 15.00 uur	ontvangst en welkom
15.00 - 16.00 uur	bespreking eerste en tweede situatie
16.00 - 16.15 uur	pauze
16.15 - 16.45 uur	bespreking derde situatie
16.45 - 17.15 uur	samenvatting en conclusies
17.15 - 17.30 uur	afsluiting

DE ANDERE KANT VAN JEUGDPARTICIPATIE

Deelnemers op 22 april 1999

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.

Projectleiders: Lea Grubben en Gert Jan Slump (DSP)

Pam Verhoeff, beleidsmedewerker Jeugdbeleid Zeeburg

1 Het ongeluk

Een groep jongens is aan het basketballen op een pleintje in de wijk. Er hangt een speciale basket en er staan lijnen, dus ze vinden het een goeie plek voor hun spel.

Als een van de jongens van veraf probeert te scoren, komt de bal op straat terecht. Het hek is namelijk op veel plaatsen stuk. Een van de andere jongens rent snel achter de bal aan.

Op dat moment komt er een auto. De jongen wordt aangereden en ligt bloedend op straat. Als de politie en de ziekenauto komen, staan de andere jongens toe te kijken.

2 De fitnessruimte

Sinds een half jaar heeft de Middelbare School een nieuwe gymzaal met een aparte fitnessruimte. Een groepje van vijf leerlingen zou graag na schooltijd in die fitnessruimte willen trainen. Nu blijven ze na school vaak wat rondhangen op het schoolplein. Ze hebben niet genoeg geld om naar een van de sportscholen in de buurt te gaan.

De vijf leerlingen vragen hun gymleraar of ze na schooltijd in de fitnessruimte mogen trainen. De leraar belooft dat hij het aan de directeur zal vragen. Eigenlijk weet hij dan al bijna zeker dat de directeur het toch niet goed zal vinden. Zoiets is namelijk veel te lastig, want hoe moet dat dan met het alarm, wie let er op dat er niets stuk gaat, en dat soort dingen. Maar de directeur wil wel met de leerlingen zelf praten. Hij zegt hun dat het een leuk idee is maar dat de gymleraren moeten zeggen of het kan. De gymleraren praten er met elkaar over en vinden dan dat de fitnessruimte alleen tijdens gymlessen gebruikt mag worden. Het is volgens hun veel te lastig als leerlingen na schooltijd gaan fitnessen, want hoe moet dat dan met het alarm, wie let er op dat er niets stuk gaat, en dat soort dingen.

3 Het plein

Er is een groot plein midden in een woonwijk. Aan het plein ligt ook een basisschool. Overdag spelen de kinderen van de school op het plein. Na schooltijd spelen de buurtkinderen er.

Op een van de hoeken van het plein is een snackbar. Daar staan altijd groepjes jongeren uit de buurt. Bij mooi weer zitten ze allemaal op de muurtjes vlakbij de snackbar. Mensen uit de buurt klagen vaak over de jongeren omdat ze veel lawaai maken. De buurtbewoners hebben ook al vaak de politie gebeld om te vragen of ze de jongeren kunnen wegsturen. De gemeente wil het plein gaan opknappen. De ingang van de snackbar zal worden verplaatst naar een zijstraat en de muurtjes zullen worden afgebroken.

De plannen van de gemeente worden in het buurtkrantje gezet. In dat krantje staat ook dat iedereen die tegen de veranderingen is, een brief kan schrijven aan de gemeente. De bewoners van het plein krijgen een huis-aan-huis brief over wat er gaat gebeuren. Er komt ook een informatie-avond in het buurthuis. Bij de gemeente komt een speciaal projectteam. Dat is een groep mensen van de gemeente die er voor moet zorgen dat alles wat te maken heeft met het opknappen van het plein goed zal gaan.